

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr ev. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformsjefer / operatører
- Hov: Hovedorganisasjoner
- Andre:

Nr.: RSV 01-2022

Dato: 18.01.2022

Saksnr.: 2021/166406 OKD

Gjelder til: Maksimum 31.12. + 5 år

Opphever: Tidligere rundskriv serie V

Referanse til: [Forskrift 1. januar 2005 nr.8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip](#), [Forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk](#)

Veiledning til krav om opplæring for den som har sitt arbeid om bord knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige områder

Med utgangspunkt i kravet om opplæring som følger av forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk (kvalifikasjonsforskriften) vedlegg IX og forskrift 1. januar 2005 nr.8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip (ASH-forskriften) § 2-6, gir Sjøfartsdirektoratet med dette rundskrivet veiledning om krav til opplæring om bord på skip for de som skal utføre arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige områder.

Bakgrunn

Etter lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) skal skip «[...] drives og vedlikeholdes på en slik måte at det ut fra skipets formål og det fartsområdet det er bestemt for, gir betryggende sikkerhet for liv og helse, miljø og materielle verdier». Skipssikkerhetsloven § 22 stiller videre krav til at «[a]rbeidet om bord skal tilrettelegges og utføres slik at hensynet til liv, helse og arbeidsmiljø blir ivaretatt på en god og hensiktsmessig måte. Ved tilretteleggingen skal det tas hensyn til den enkeltes forutsetninger for å kunne utføre arbeidet på en måte som er sikkerhetsmessig forsvarlig.»

Kvalifikasjonsforskriften vedlegg IX gjengir STCW tabell A-V/3-2 (Spesifikasjon av minstekrav til kompetanse i videregående opplæring for skip som bruker drivstoff med flammepunkt under 60 °C) som krever opplæring innen elsikkerhet i henhold til IEC 60079-17.

4.2 Qualification of personnel

The inspection and maintenance of installations covered by this standard shall be carried out only by experienced personnel, whose training has included instruction on the various types of protection and installation practices, the requirements of this standard, the relevant national regulations/company rules applicable to the installation and on the general principles of area classification (see Annex B). Appropriate continuing education or training shall be undertaken by personnel on a regular basis. Evidence of the relevant experience and training claimed shall be documented and available.

Kilde: IEC 60079-17:2013 4.2 (Qualification of personnel)

Opplæringen av den som skal utføre arbeid ombord på skip, er en viktig forutsetning for å kunne utføre oppgavene på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

Omfanget av opplæring innen elsikkerhet med henvisning til IEC 60079-17 som følger av kvalifikasjonsforskriften vedlegg IX, blir ytterligere presisert i forskrift om skip som bruker drivstoff med flammepunkt under 60 °C § 28. Forskriftskravet reflekterer IEC 60079-17 para 4.2 (Qualification of personnel) og spesifiserer at personell som skal utføre inspeksjoner og vedlikehold av elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder, skal være kvalifisert i henhold til nevnte IEC standard.

Fordi eksplosjonsfarlige områder kan finnes ombord på andre skip enn de som bruker drivstoff med flammepunkt under 60 °C, ser Sjøfartsdirektoratet behov for en generell presisering knyttet til opplæring i henhold til IEC 60079-17 i relasjon til både kvalifikasjonsforskriften vedlegg IX (STCW tabell A-V/3-2) og krav om opplæring som følger av ASH-forskriften § 2-6.

Tiltak

ASH-forskriften § 2-6 krever at den som har sitt arbeid om bord skal få nødvendig opplæring blant annet for å kunne utføre sitt arbeid på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Opplæring skal også gjennomføres før det gis adgang til områder med alvorlig eller særskilt risiko.

For skip med eksplosjonsfarlige områder om bord, gjelder krav til opplæring som følger av kvalifikasjonsforskriften vedlegg IX og ASH-forskriften § 2-6. Opplæringskravene gjelder for den som skal lede eller utføre

- bestemte plikter knyttet til betjening av elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlig områder, eller
- inspeksjoner og vedlikehold av elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder.

Opplæring i henhold til IEC 60079-17 skal være tilpasset arbeidsoppgavene eller funksjoner om bord. Nødvendig praktisk opplæring skal komme i tillegg til den teoretiske opplæringen. Kompetansene som kreves skal vedlikeholdes regelmessig hvert 5. år.

Gjennomført opplæring skal dokumenteres i henhold til ASH-forskriften § 2-6.

Tilleggsinformasjon

NFEA (Norsk Forening for Elektro og Automatisering) og fagmiljøer i Norge har utarbeidet anbefalinger som kan være til hjelp med tanke på opplæring. Formålet med retningslinjene for opplæring, EX-KOMP:2021, er å definere et nødvendig og tilstrekkelig nivå for teoretisk opplæring for den som skal arbeide med elektriske anlegg i eksplosjonsfarlige områder om bord på norske skip.

For kravene som gjelder for tilleggskompetanse knyttet til arbeid med elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder, vurderes retningslinjene for opplæring EX-KOMP:2021, å dekke emner som bør gjennomgås av personell som skal utføre inspeksjoner og vedlikehold av elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder.

Lars Alvestad
sjøfartsdirektør

Linda Bruås
avdelingsdirektør